

Bilag.

Notat om afgivelse af stemme pr. brev.

INDENRIGSMINISTERIET.

Indtil valgreformen i 1953 tilkom retten til at afgive stemme pr. brev kun nogle få kategorier af vælgere, idet alene søfolk, fyrvæsenets personale samt personer, der stod i kontrakt- eller arbejdsforhold til private eller varetog offentlige hverv, kunne afgive stemme på denne måde.

I valgkommissionen af 1952 var der imidlertid enighed om at foreslå reglerne om stemmeafgivning pr. brev udvidet, således at alle vælgere, som på grund af ophold uden for den kommune, hvor de var opført på valglisten, ville være forhindret i at indfinde sig på afstemningsstedet inden for de for afstemningen fastsatte tidsfrister, skulle kunne afgive stemme pr. brev. På grund af denne udvidelse af adgangen til at stemme pr. brev fandt man det nødvendigt som kontrolforanstaltning at foreslå, at afstemningen pr. brev skulle foregå på et folke-register, samt at brevstemmerne skulle være fremme på valgstedet inden afstemningens påbegyndelse, således at vælgernes navne straks afkrydses i valglisten, medens brevstemmerne først ved afstemningens afslutning indgår blandt de øvrige afgivne stemmer.

Kommissionens forslag gennemførtes ved den nye valglov af 31. marts 1953, og senest ved lov af 21. december 1965 er adgangen til at afgive stemme pr. brev blevet yderligere udvidet.

Efter de nugældende regler tilkommer retten til at afgive stemme pr. brev alle vælgere, der ikke eller kun med uforholdsmæssig vanskelighed vil kunne indfinde sig på afstemningsstedet inden for de for afstemningen fastsatte tidsfrister. Afstemningen pr. brev kan her i landet finde sted på et hvilket som helst folkeregister, altså også bopælskommunens folkeregister, i de sidste 3 uger før valgdagen, dog senest næstsidste søgnedag før valgdagen. 3 ugers fristen indførtes ved ovennævnte lov af 21. december 1965. I 1953 kunne afstemning pr. brev kun finde sted i de 3 sidste søgnedage før valgdagen, men denne frist blev ved lov af 4. marts 1964 udvidet til 7 søgnedage før valgdagen, men

på grund af den øgede rejsetrafik til udlændet udvidedes fristen i 1965 til 3 uger, idet dog samtidig bestemtes, at stemmeafgivning pr. brev ikke kan foretages den sidste søgnedag før valgdagen, da det i praksis havde vist sig, at brevstemmer afgivet sidste dag før valgdagen ofte ikke kunne komme frem i rette tid inden afstemningens begyndelse.

Siden 1943 har der været tradition for afholdelse af folketingsvalg på en tirsdag, og sidste rettidige dag for afgivelse af brevstemmer er således den forudgående lørdag. Siden bestemmelsens indførelse er der indført lørdagslukning i de kommunale kontorer, og det har derfor været nødvendigt at pålægge folkeregistrene, at der uanset sædvanlig lørdagslukning holdes åbent for afgivelse af brevstemmer. Dette medfører øgede udgifter for kommunerne, og det ville være ønskeligt, om bestemmelsen kunne ændres således, at sidste dag for afgivelse af brevstemmer blev fastsat til tredjesidste søgnedag før valgdagen. Man ville derved ikke alene kunne opnå besparelser for kommunerne, men også, at der ville være større sikkerhed for, at de afgivne brevstemmer ville nå rettidigt frem til afstemningsstederne.

Det er imidlertid blevet fremført, at såfremt der ikke er adgang til at afgive stemme pr. brev om lørdagen, vil især fiskerne, der normalt kun er i havn i weekenden, blive afskåret fra at afgive stemme pr. brev, og man bør derfor opretholde de nugældende bestemmelser, hvorefter sidste dag for afstemning pr. brev er næstsidste søgnedag før valgdagen.

Med fastholdelse af lørdagen som sidste rettidig dag for afgivelse af stemme pr. brev kan det i visse tilfælde på grund af de stedfundne omlægninger af postudbringningen knibe med, at de afgivne brevstemmer når frem inden afstemningens påbegyndelse, og der er blevet rejst spørgsmål om, hvorvidt reglerne kunne ændres derhen, at brevstemmerne skulle kunne modtages, indtil afstemningen erklæres for afsluttet. En sådan